

Szécsi Judit beszámolója a szardíniai farsangi tanulmányútról

A Tisztaszoba Kulturális Egyesület tagjaként 2026 februárjában lehetőségem nyílt részt venni egy szardíniai tanulmányúton, amelynek során megismerhettük a sziget farsangi hagyományait, népi kultúráját, és a helyi táncegyüttesek segítségével több hagyományos szárd táncot is elsajátíthattunk. Néptáncosként számomra különösen fontos volt, hogy közelebbről megismerjem a szárd táncok világát, és összehasonlíthassam az ottani hagyományokat a magyar néptáncal.

Február 12-én, csütörtökön reggel repülővel indultunk Budapestről Cagliariba. A bérelt autóinkkal Macomer felé vettük az irányt, útközben Santa Giustában ebédeltünk a Ristorante da Leonardo étteremben. Már az első napon megtapasztalhattuk a szárd vendégszeretetet. Macomerben elfoglaltuk a szállásunkat, az I Tre Nuraghi hotelt, majd találkoztunk fogadószervezetünk vezetőjével, Antonio Giuseppe Penduzzuval, akit Pinuccióként ismernek, és unokahúgával, Fabiana Mulasszal.

Az esti program a gavo-i farsangi rendezvény, a Sos Tumbarinos di Gavoi volt. Sajnos a délutáni, tengeri herkentyűkből álló ebéd annyira megfektette a gyomromat, hogy este nem tudtam a többiekkel tartani. Nagyon sajnáltam, hogy így lemaradtam a közös élményről, hiszen a beszámoló alapján különleges hangulatú esemény volt, ahol az emberek az utcákon és a vendéglátóhelyeken spontán csoportokba verődve énekeltek és táncoltak.

Február 13-án, pénteken kényelmes reggeli után Bosa felé indultunk. Útközben megálltunk a Nuraghe Succuronis ősi építményénél. Ezek a különleges, bronzkori kőépítmények a szárd történelem emblematikus emlékei, és máig sok kérdést vetnek fel eredeti rendeltetésükkel kapcsolatban. Bosában sétáltunk a belvárosban, és megnéztük a Temo folyó torkolatának környékét.

Délután Oristanóban, a Teatro Antonio Garau színházban részt vettünk az ELEONORA IN FOLK előadáson. Nagy élmény volt látni a helyi és macomeri tánccsoportok fellépését, és megfigyelni a szárd táncok jellegzetes mozdulatait, ritmusát és előadásmódját. A népzene és a néptánc itt is fontos közösségformáló erőnek bizonyult. Az estét a Gruppo Folk Città di Oristano együttes székházában töltöttük, ahol tovább mélyíthettük a helyi táncosokkal kialakult kapcsolatainkat.

Február 14-én, szombaton az esős idő miatt a tervezett programunk módosult, de így is tartalmas napunk volt. Nuoróban meglátogattuk a Szardíniai Néprajzi Múzeumot, a Museo Etnografico della Sardegna-t, amelyet Museo del Costume néven is emlegetnek. A múzeum különösen nagy hatással volt rám. A gazdag gyűjteményen keresztül megismerhettük a sziget népi kultúráját, történelmét és hagyományos öltözködését.

Néptáncosként a viseletek tanulmányozását különösen érdekesnek találtam. Izgalmas volt összevetni a szárd és a magyar népviseleteket, megfigyelni a különbségeket, de azokat a hasonlóságokat is, amelyek a hagyományos öltözködésben, az anyaghasználatban és a

díszítésben megjelennek. A viseletek nemcsak a mindennapi életet, hanem az egyes közösségek identitását és hagyományait is tükrözik, ezért sokat adott számomra ez a múzeumi látogatás.

Ebédre egy helyi étteremben hagyományos szárd fogásokat kóstoltunk, köztük vajjal és zsályával tálalt, kézzel készített culurgionest, amely a sziget jellegzetes térszája.

Este a macomeri Gruppo Folk Tradizioni Popolari di Macomer együttes székházában találkoztunk a helyi táncosokkal. A rossz idő ellenére sokan összegyűltünk, és pizza, bor, farsangi fánk mellett kezdetét vette a szárd–magyar táncbál. Ez az este a tanulmányút egyik legfontosabb szakmai élménye volt számomra. Megtanultuk a Ballu de su Marghine, a Dazna, a Dillaru és a Passu Torradu alaplépéseit. Nagyon jó volt közvetlenül a helyiektől tanulni, megfigyelni a táncok sajátosságait, és együtt táncolni velük.

Külön örömet jelentett, hogy mi is bemutathattunk néhány somogyi táncot, amelyekhez a szárd táncosok érdeklődve csatlakoztak. Ez a kölcsönös tanulás jól megmutatta, hogy a néptánc nyelvében különböző kultúrák képviselői is könnyen kapcsolódhatnak egymáshoz.

Február 15-én, vasárnap a szardíniai farsangi hagyományok kerültek a középpontba. Délelőtt Silanusban az Il filo della memoria című kiállítást tekintettük meg, amelyet Silvia Deledda Tobes, az Associazione Culturale Tessinde képviselője mutatott be nekünk.

Délután Mamoiadába utaztunk, ahol a híres Carnevale Storico rendezvény zajlott. A települést már órákkal a fő esemény előtt megtöltötték a látogatók, és igazi farsangi forgatag fogadott bennünket. Délután két órakor mi is csatlakoztunk a főtéren táncoló tömeghez, és részt vettünk a hagyományos szárd körtáncban.

A nap egyik leglátványosabb eseménye a Mamuthones e Issohadores maszkos felvonulása volt. A jellegzetes maszkok, a viseletek, a mozgás és a ritmus együtt különleges, szinte szertartásos hangulatot teremtettek. Néptáncos szemmel különösen érdekes volt látni, hogyan kapcsolódik össze a tánc, a zene, a viselet és a helyi közösség identitása egy ilyen régi hagyományban.

Este Ottanába mentünk, ahol a Boes e Merdules farsangi alakjaihoz kötődő hagyományokkal ismerkedtünk meg. Bár a hivatalos felvonulást lekéstük, az este folyamán spontán maszkos csoportokkal találkozhattunk, és a főtéren mi is táncoltunk. A Passu Torradu mellett a Logudoresa, a Ballu 'e Ifferrer és a Ballu 'e Ischina táncokkal is megismerkedtünk. Jó volt megtapasztalni, hogy a tánc itt nem csupán színpadi produkció, hanem a közösségi ünneplés természetes része.

Február 16-án, hétfőn Cagliari-ban töltöttük a hazautazás előtti néhány órát. Megnéztük a Santa Maria Assunta e Santa Cecilia katedrális, valamint a Bastione di San Remy környékét, majd délután repülővel indultunk vissza Budapestre.

Összességében nagyon értékes és emlékezetes utazás volt számomra a szardíniai tanulmányút. A néptáncos programoknak köszönhetően nemcsak új táncokat tanulhattam, hanem egy másik kultúra hagyományait is közelebbről megismerhettem. Különösen tetszett a szárd farsangi szokások közösségi jellege, a hagyományos viseletek gazdagsága, valamint az, hogy a helyi táncosok milyen nyitottan fogadtak bennünket. A közös táncok

során megtapasztalhattuk, hogy a magyar és a szárd népi kultúra különbségei mellett sok közös pont is van, és a hagyományok megismerése, továbbadása nemzetközi szinten is képes összekötni az embereket.

Szécsi Judit